

Žádost o spolupráci v oblasti transparentnosti politické reklamy a volebních kampaní

Vážená paní výkonná ředitelko,

v dopise ze dne 21.11.2025, č.j. UDH-2251/2025, jsem na základě žádosti Svazu měst a obcí o součinnost v souvislosti s přípravou Diáře starosty popsal povinnosti obcí a měst v gesci Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí (dále jen „Úřad“).

V tomto dopise jsem se mj. zmínil o tom, že na základě § 4 odst. 3 zákona č. 234/2025 Sb., o volebních kampaních a o transparentnosti a cílení politické reklamy (dále jen „zákon o volebních kampaních“) s účinností od 01.01.2026 *nelze bezúplatně využívat lidské, finanční, materiální a nemateriální zdroje státu nebo jiné osoby veřejného práva nebo právnické osoby, která je ovládána státem nebo jinou osobou veřejného práva.*

Jakkoliv dochází oproti dosavadní právní úpravě v jednotlivých volebních zákonech k rozšíření zákazu volební kampaně na zákaz využívání veškerých zdrojů státu a jiných osob veřejného práva (tj. včetně obcí) k volební kampani, je třeba konstatovat, že tento zákaz se týká pouze bezúplatného využívání těchto zdrojů. Z toho a contrario vyplývá, že **k volební kampani bude možno využívat mj. komunikační média obcí za úplatu.**

S tím jsou spojeny nové **povinnosti, které** v takových případech **má obec jakožto vydavatel politické reklamy** ve smyslu Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/900 ze dne 13. března 2024 o transparentnosti a cílení politické reklamy (dále jen „Nařízení“). **Jedná se zejména o povinnost označit politickou reklamu prohlášením v rozsahu uvedeném v Nařízení** a rovněž v Prováděcím nařízení Komise (EU) 2025/1410 ze dne 9. července 2025 o formátu, vzoru a technických specifikacích označení a oznámení o transparentnosti u politických reklamních sdělení v souladu s články 11 a 12 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/900¹ **a to včetně oznámení o transparentnosti.** Tyto a další povinnosti jsou uvedeny v orientačním přehledu povinností, který zasílám v příloze.

V této souvislosti je namístě upozornit, že za politickou reklamu se nepovažuje pouze volební propagace kandidujících volebních stran v době vyhlášené volební kampaně (a to včetně kampaně pro volby do zastupitelstev obcí), ale též např. jakékoliv úplatné sdělení politického aktéra i mimo volební kampaň či úplatné sdělení jiného aktéra, které může ovlivnit výsledek místního referenda nebo rozhodovacího procesu. Za politickou reklamu se tedy považuje mj. video šířené pomocí placených nástrojů, v němž starosta či zastupitelé obce vysvětlují či komentují svoji práci pro obec. Politickou reklamou ve výše uvedeném kontextu bude též např. PR článek zveřejněný za úplatu v komunikačním médiu obce (včetně sociálních sítí), v němž zadavatel (např. spolek) komunikuje své záměry k otázkám ve vyhlášeném místním referendu.

¹ Bližší informace k označování politické reklamy a vymezení, v jakých případech se jedná o politickou reklamu, lze nalézt zde - <https://pruvodce.udhpsch.cz/pruvodce/oznacovani-prostredku-volebni-kampane/>

Je-li obec v postavení vydavatele politické reklamy, má povinnost zajistit její řádné označení dle Nařízení. Jde o situace, kdy např. za úplatu publikuje politickou reklamu ve svém obecním zpravodaji, umožňuje za úplatu vylepení plakátů na obecních plochách, vyhlašuje za poplatek politickou reklamu obecním rozhlasem nebo ji šíří za úplatu prostřednictvím svých sociálních sítí. Vždy musí být naplněna podmínka úplatnosti, nebo tzv. obvyklé úplatnosti. Tuto povinnost nelze obejít tím, že vydavatel za konkrétní reklamu nepřijme úplatu, pokud za srovnatelná plnění úplatu běžně přijímá. Pokud naopak obec za podobnou činnost běžně úplatu nepožaduje (např. bezplatné plakátovací plochy) a i předmětné sdělení šíří zdarma, není v postavení vydavatele a politická reklama nemusí být označena podle Nařízení.

Úřad se ve své praxi setkává též s dotazy, zda obce mohou ve svých komunikačních médiích publikovat pozvánky na různé kulturní akce (např. koncerty, sportovní, či dětské dny), jejichž organizátory jsou politické strany či hnutí nebo místní sdružení nezávislých kandidátů.

Tato problematika má více vrstev:

Pozvánky bez hodnotového či politického zabarvení

Pokud se bude jednat o prostou pozvánku na kulturní či jinou akci bez hodnotového či politického zabarvení (na rozdíl např. od pozvánky na předvolební shromáždění, pozvánky doplněné karikaturami politických osobností atd.), nepůjde o volební kampaň ve smyslu zákona o volebních kampaních ani o politickou reklamu ve smyslu Nařízení. Nevadí přitom, pokud je jako organizátor akce uvedena politická strana, sdružení nezávislých kandidátů apod., a ani není podstatné, zda byla za její zveřejnění poskytnuta úplata.

Pozvánky s hodnotovým či politickým zabarvením

Zde je potřeba rozlišovat mezi tím, zda je daná pozvánka otištěna či jinak šířena zdarma (a obec bezplatně šíří i jiné obdobné pozvánky) a šířením za úplatu (či šířením, za něž se obvykle platí). Je-li šířena zdarma, nevyplývají pro obec žádné povinnosti z Nařízení. Zdarma ovšem nelze v době vyhlášené volební kampaně šířit pozvánku, která by naplňovala znaky volební kampaně (typicky propagovala nebo kritizovala kandidující subjekt). Jednalo by se o bezúplatné využití zdrojů státu a jiných osob veřejného práva (včetně obcí) k volební kampani, které je zakázáno na základě § 4 odst. 3 zákona o volebních kampaních. Je-li pozvánka s hodnotovým či politickým zabarvením šířena za úplatu (či je-li šíření podobných pozvánek obvykle zpoplatněno), je potřeba zajistit její označení podle Nařízení.

Z výše uvedeného je patrné, že obce jakožto potenciální vydavatelé politické reklamy (a též jejich představitelé) budou muset do budoucna svoji činnost přizpůsobit novým povinnostem vyplývajícím z přímo aplikovatelného Nařízení a též ze zákona o volebních kampaních, který některé povinnosti vyplývající z Nařízení konkretizuje a rovněž stanoví skutkové podstaty přestupků a správní tresty za porušení těchto povinností. Úřad, jemuž byla svěřena dozorová pravomoc nad dodržováním povinností v oblasti transparentnosti politické reklamy, bude svoji činnost zaměřovat mj. na

monitorování politické reklamy publikované v komunikačních médiích, sociálních sítích a plakátovacích plochách obcí.

Vzhledem k množícím se dotazům jak od obcí, tak i od politických stran, k aplikaci těchto povinností v souvislosti s nadcházejícími volbami do zastupitelstev obcí považuji za vhodné oslovit Svaz měst a obcí, aby prostřednictvím svých komunikačních kanálů informoval jednotlivé obce a města o těchto povinnostech (lze zaslat i příložený orientační přehled povinností vydavatele), neboť cílem Úřadu je dosáhnout maximální informovanosti v této oblasti a předejít případným negativním dopadům v důsledku porušení povinností v oblasti transparentnosti politické reklamy a volební kampaně. Úřad nabízí Svazu měst a obcí v případě zájmu též dlouhodobější spolupráci v této oblasti.

Případné dotazy ze strany měst a obcí je možno adresovat do datové schránky Úřadu (ID DS: psn9irb) nebo do elektronické podatelny Úřadu (podatelna@udhpsh.cz). V případě potřeby je možno rovněž kontaktovat členku Úřadu Mgr. et Mgr. Anetu Pinkovou, Ph.D., která je pověřena koordinací agendy transparentnosti politické reklamy (e-mail: aneta.pinkova@udhpsh.cz, tel. 731 770 848).

Děkuji za spolupráci a zůstávám s pozdravem

Ing. František Sivera
předseda Úřadu

Příloha

Orientační přehled povinností vydavatele